

סדר נשים | מסכת סוטה כ"ה-ל"א | שבת פרשת אחרי מות—קדושים | ב"ח' א"ר תשפ"ג (23-29 אפריל 2023)
Seder Nashim | Masechet Sotah 25-31 | Shabbat Parashat Achrei Mot-Kedoshim | 2-8 Iyyar (Apr. 23-29)

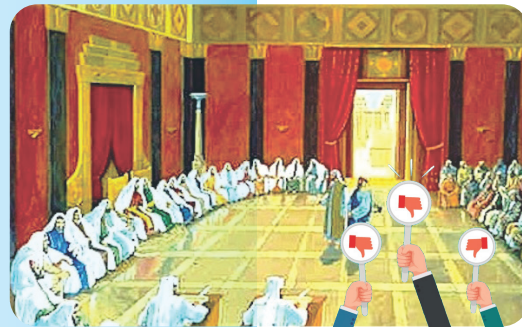
יום הזיכרון ויום העצמאות

Daf 25: REBELLIOUS ELDER

דף כ"ה: זקן ממרה

The Sanhedrin sat in the *Lishkat Hagazit* (Chamber of the Hewn Stone) in the *Beit HaMikdash*. When the *Sanhedrin* handed down a *halakhic* ruling, regarding which a *talmid chacham* (Torah scholar) came and disagreed with their determination — thereby rebelling against the words of the *chachamim*— in certain cases, that *talmid chacham* would be liable for the death penalty. *Sefer "HaChinuch"* explains the Torah made this decree so that **people should not flout the authority of the Sanhedrin**. Not every person who disagreed with the *Sanhedrin* was liable for the death penalty, rather, only a *talmid chacham* who was ordained to teach, i.e., a *talmid chacham* who received authorization from other *dayanim* (halakhic judges) to instruct *halakhah* and rule on *dinim* (laws), and who was also qualified to sit as a member of the Great *Sanhedrin*. However, if one was not authorized to teach, that person would not be liable for the death penalty despite disagreeing with the *Sanhedrin*, because no one would pay attention to that person anyway.

בלשכת הגזית שבבית המקדש ישבו הסנהדרין, וכשהם פסקו הלכה ובא תלמיד חכם וחלק עליהם - בכך הוא ממרה את דברי החכמים, והוא התחייב מיתה על כך במקרים מסוימים. ספר "החינוך" מסביר כי כך גזרה התורה כדי שלא כל אחד יחלוק על הסנהדרין. לא כל מי שחולק על הסנהדרין חייב מיתה, אלא רק תלמיד חכם שהוסמך להוראה, כלומר: תלמיד חכם שקיבל רשות מדינים אחרים להורות הלכה ולפסוק דינים, והוא גם יכול לשבת כחבר בסנהדרין הגדולה. אבל אם אינו מוסמך להוראה, אין הוא חייב מיתה אף על פי שהוא חולק על הסנהדרין, מפני שממילא אין מקשיבים לו.

Daf 26: KETUBAH, MARRIAGE CONTRACT

דף כ"ו: כתובה

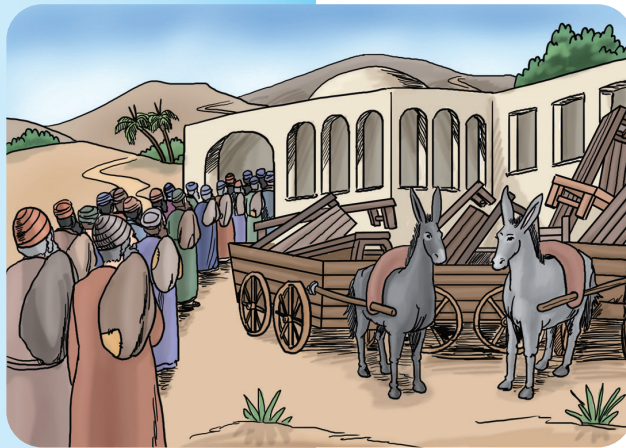
When a man marries a woman under a *chuppah* (wedding canopy), he is required to give her a *ketubah*. A *ketubah* constitutes the binding contract of the marriage agreement drafted between the husband and wife. In this contract, the husband's commitments to his wife are written down, and that is why it is called *ketubah* [derived from the Hebrew root *katav*, meaning to write.] A key part of the *ketubah* stipulates the husband's obligation [to the wife], e.g., in the event he divorces his wife, he will give her a certain amount of money. Likewise, he vows that if he dies, God forbid, before the woman, she will receive a certain amount of money from his assets.

כאשר אדם נושא אישה בחופה עליו לתת לה "כתובה". הכתובה היא שטר שבו נכתב הסכם הנישואין בין הבעל לאישה. בשטר הזה כתובות ההתחייבויות שהבעל והאישה מתחייבים זה לזה, ולכן הוא מכונה "כתובה". חלק עיקרי ב"כתובה" קובע, שהבעל מתחייב, כי אם הוא יגרש את אשתו הוא יתן לה סכום מסוים של כסף. כמו כן, הוא מתחייב, כי אם הוא ימות, חלילה, לפני האישה, היא תקבל סכום מסוים של כסף מהנכסים שלו.

Daf 27: ON THAT VERY DAY

On this *daf*, the Talmud cites several cases where Rabbi Akiva interpreted incidents that transpired **bo ba'yom (on that very day)** — the intention being a certain, familiar day. **To which familiar day does this refer?** And what happened on that day? During the tannaitic period, a *Nasi* (President [of the *Sanhedrin*]) was appointed to serve as head of the *chachamim* (Torah scholars) and to teach Torah to the *talmidim*. When Rabban Gamliel served as *Nasi*, he would not permit just anyone who wanted to learn Torah to enter the academy. Rather, Rabban Gamliel instructed that only certain gifted students could study Torah. Later on, when Rabbi Elazar ben Azariah was appointed *Nasi* he ordered the removal of the gatekeeper who prevented the entrance of students who were not especially gifted. On that very day, **400 benches** were added to the *beit midrash* (study house) for the hundreds of students who wanted to study Torah.

On that very day, they discussed all the issues that had not yet been determined in the *Beit Hamidrash*. Every place in the Talmud where it is written that a *halakhah* was stated “on that very day” refers to the same day when Rabbi Elazar ben Azariah was appointed *Nasi*.

דף כ"ז: "בו ביום"

המשנה מביאה דרשות אחדות שדרש רבי עקיבא "בו ביום". הכונה היא לאותו יום ידוע. על איזה יום ידוע מדובר ומה ארע בו? בתקופת התנאים היו ממנים נשיא להיות ראש החכמים שמלמד תורה לתלמידים. היתה תקופה שרבן גמליאל היה נשיא והוא לא נתן לכל מי שרצה להיכנס ללמוד תורה, אלא הורה שרק תלמידים מיוחדים יבואו ללמוד תורה. אחרי זמן מה התמנה רבי אלעזר בן עזריה לנשיא והוא הורה לסלק את שומר הפתח שמנע את כניסת התלמידים שאינם מיוחדים, ובאותו יום התוספו לבית המדרש עוד ארבע מאות ספסלים עבור התלמידים שרצו גם הם לבוא ללמוד תורה.

באותו היום דנו בבית המדרש בכל ההלכות שלא היו ברורות דין, ובכל מקום בתלמוד שכתוב כי הלכה זו נאמרה "בו ביום" הכונה לאותו יום שבו רבי אלעזר בן עזריה התמנה לנשיא.

Daf 28: ONE WHO LACKS AWARENESS TO BE ASKED

On this *daf*, we learn that in cases of *halakhic* doubt about a person ***she'ayn bo da'at lisha'el (who lacks the awareness to be asked)***, the legal doubt is always treated leniently. **What is an instance of *she'ayn bo da'at lisha'el*?** For example, a small child. Is it permissible to interrogate and ask a small child: “What exactly did you touch? Did you notice if you touched a *sheretz* (creeping insect)?” After all, the child does not understand precisely what is being said. ***Halakhah* stipulates that if a case of uncertain ritual impurity befalls someone who is *she'ayn bo da'at lisha'el*, the matter is always resolved in favor of purity.**

דף כ"ח: "שאיין בו דעת לישאל"

בדף זה לומדים שמי "שאיין בו דעת לישאל" תמיד מכריעים את הספק שלו לקולא. מהו "מי שאין בו דעת לישאל"? למשל ילד קטן. האם אפשר לחקור ולשאול ילד קטן: "במה בדייק נגעת? השמת לב אם נגעת בשרץ?", הרי הוא אינו מבין בדייק מה מדברים עמו. ההלכה קובעת שאם ספק הטומאה ארע במי "שאיין בו דעת לישאל" תמיד מכריעים את הספק שלו לטהרה.

Daf 29: WHEN IS A PERSON WHO HAD CONTACT WITH THE CARCASS OF A CREEPING INSECT RITUALLY PURE?

דף כ"ט: מתי נטהר מי שנגע בשרץ מת?

A person who touches the carcass of a dead *sheretz* (creeping insect) becomes ritually impure and is obligated to purify themselves by immersion in the *mikveh* (ritual bath). Such a person has the status of a *t'vul yom* (Immersed [on that] day) – meaning, an individual who is immersed, but must wait for the day to pass to be restored completely to the status of ritual purity.

אדם שנגע בשרץ מת - נטמא, ועליו לטהר את עצמו על ידי טבילה במקוה. אדם כזה מכונה "טבול יום", הוא טבל אך הוא ממתין ליהיות טהור לגמרי.

Daf 30: THE SONG OF THE SEA AND THE RECITATION OF HALLEL

דף ל': שירת הים וקריאת הלל

Rabbi Akiva said: When *B'nei Yisrael* came ashore from amid the Sea of Reeds that had been split in two, they sang a song of praise to God – none other than "**Az Yashir**". Moshe Rabbeinu would recite a verse from *Shirat HaYam* (Song of the Sea) and all *B'nei Yisrael* responded in turn: "*Ashira La'Adonai*" (I will sing out to God). For example, Moshe called out: "**God is a man of war, Hashem is His name,**" and *B'nei Yisrael* responded after him: "*Ashira La'Adonai*."

אמר רבי עקיבא: כשבני ישראל עלו על החוף מתוך ים סוף שנחצה לשנים, הם אמרו שירה לקב"ה, הלא היא שירת "אז ישיר". משה רבנו היה אומר פסוק משירת הים וכל בני ישראל ענו אחריו: "אשירה לה". למשל, משה קרא: "ה' איש מלחמה ה' שמו", והם ענו אחריו: "אשירה לה".

Today, we are accustomed to the entire community reciting all the chapters of *Hallel*. The *Chazan* reads the end of each chapter aloud, after which we all continue to recite the next chapter to ourselves. However, in the past, the practice was different. **In the olden days, the Chazan would recite all the verses of Hallel aloud, verse-by-verse. The whole community listened to the Chazan and after every verse, the community answered: "Halleluyah" (Praise God).**

היום אנו נוהגים שכל הציבור אומר את כל פרקי ההלל, והחזן קורא בקול את סוף הפרק ואחר כך ממשיכים כולם לומר את הפרק הבא. אך בעבר היה המנהג שונה. בעבר החזן אמר בקול את כל פסוקי ההלל, פסוק, פסוק, כל הציבור הקשיב לו ואחרי כל פסוק הציבור היה עונה: "הללוייה".

Daf 31: AZ YASHIR, SONG OF PRAISE

דף ל"א: "אז ישיר"

When *B'nei Yisrael* passed through the Sea of Reeds that split in two, they all said, "This is my God, and I will glorify Him"— even the infants. Regarding this matter, Rabbi Yosei the Galilean said: At the time Israel emerged from the sea, they saw fit to recite a song to God to thank Him.

Even babies, whose mothers carried them, leaned their heads forward. Suddenly, when they saw the *Shekhinah* (Divine Presence), they raised their heads and all the people called out, "*Zeh Eli v'anvyahu*" (This is my God, and I will glorify Him).

כְּשֶׁבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בְּתוֹךְ יַם סוּף שֶׁנִּבְקַע לְשָׁנַיִם, כּוֹלֵם אָמְרוּ "זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנִיְהוּ", אֶפִּילוֹ הַתִּינוּקוֹת. עַל כֵּן אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי: בְּשַׁעַה שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם, נִתְּנוּ עֵינֵיהֶם לומר שִׁירָה לַקִּבְ"ה כְּדִי לְהוֹדוֹת לוֹ.

אֶפִּילוֹ עוֹלָלִים שְׂאֵמוֹתֵיהֶם נִשְׂאוֹם וְהִרְאִישִׁים שֶׁל הָעוֹלָלִים הָיוּ שְׂמוּטִים, לְפַתַּע רָאוּ אֶת הַשְּׁכִינָה, וְהֵם הִרְיָמוּ אֶת רִאשָׁם וְכָל הָעָם קָרָא "זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנִיְהוּ"

D'VAR TORAH: PARASHAT ACHREI MOT-KEDOSHIM דבר תורה: פרשת אחרי מות—קדושים

If we were asked what *Parashat Kedoshim*, which opens with the grand and lofty commandment "*Kedoshim ti'hi'yu*" (You shall be holy), deals with, we would probably expect Torah verses that have bearing on the precipice of human existence, in the form of a *kohen gadol's* service on *Yom Kippur* (with which *Parashat Achrei Mot* opens). However, when you examine the issues that appear in this *parashah*, you immediately discover that after the initial commandment about sanctity, matters that are extremely social, practical, and ordinary appear. For instance, "And you shall love your neighbor as yourself," "Do not place a stumbling block before a blind person," and "Stand before an old person." These are only a part of the *mitzvot* transmitted as a continuation of the commandment to be holy. This teaches us that supreme holiness is not found only in heaven, or in lofty events, such as the work of the *kohen* on *Yom Kippur*, but in the course of everyday life, in small actions, and in all avenues of life.

אִם הָיוּ שׂוֹאֲלִים אוֹתָנוּ בְּמָה תַעֲסֹק פְּרַשַׁת קְדוּשִׁים, הַפּוֹתַחַת בְּצוּי הָאֲדִיר וְהַמְרוֹמֵם: "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ", הָיִינוּ כְּכֹל הַנִּרְאָה מְצַפִּים לְפִסְוִיקִים הַעוֹסְקִים בְּרוֹמֵם שֶׁל עוֹלָם, בְּסִגְנוֹן עֲבוֹדַת כֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים בַּה פּוֹתַחַת פְּרַשַׁת "אַחֲרֵי מוֹת". אוּלַם, כְּשֶׁבּוֹחִנִים אֶת הַנוֹשְׂאִים הַמוֹפִיעִים בַּפְּרָשָׁה, מְגִלִים שֶׁמִּיד לְאַחַר הַצּוּי עַל הַקְּדוּשָׁה מוֹפִיעִים עֲנִינִים מְאֹד חֲבֵרְתִיִּים, מַעֲשִׂיִּים וְיוֹמִימִיִּים. וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹךְ, שְׁלֵא לְשִׁים בְּפָנֵי עוֹר מְכַשׁוֹל וְלִקּוּם בְּפָנֵי הַזֶּקֶן, הֵן רַק חֵלֶק מֵהַמְצוּוֹת הַמוֹבְאוֹת כְּהַמְשָׁךְ לְצוּי עַל הַקְּדוּשָׁה. עֵנִין זֶה מְלַמֵּד כִּי הַקְּדוּשָׁה הָעוֹלָוִנָה לֹא נִמְצְאָת רַק בְּשָׂמַיִם אוּ בְּאֵרוֹעִים מְרוֹמְמִים כְּמוֹ עֲבוֹדַת הַכֹּהֵן בְּיוֹם כְּפוּר, כִּי אִם בְּחַיֵּי הַיּוֹמִיּוֹם, בְּמַעֲשִׂים הַקְּטָנִים, וּבְכָל שְׂדֵרוֹת הַחַיִּים.